

Κλέμενς Φουστ Σύμβουλος του Γερμανού υπουργού Οικονομικών

«Η απόφαση για την Κύπρο είναι ένα ηλίθιο πείραμα»

«Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε "κούρεμα" καταθέσεων και σε άλλες χώρες, γιατί είναι δύσκολο να προβλέψουμε πώς θα αντιδράσουν οι κυβερνήσεις τους στην κρίση»

Στη **ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΚΑΣΙΜΗ**
s.kasimi@realnews.gr

Καταστροφική για την αξιοπιστία της ευρωζώνης χαρακτηρίζει, με συνέντευξή του στη Real news, την απόφαση του Eurogroup για την Κύπρο ο Κλέμενς Φουστ, κορυφαίος σύμβουλος του Γερμανού υπουργού Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε και πρόεδρος του γερμανικού ινστιτούτου οικονομικών μελετών ZWE. «Είναι ένα ηλίθιο πείραμα», τονίζει και αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να δούμε «κούρεμα» καταθέσεων και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Την ίδια στιγμή, προτρέπει την ελληνική κυβέρνηση να τηρήσει πιστά τη συμφωνία με την τρόικα για να επιτύχει ελάφρυνση των μέτρων του μνημονίου μεσοπρόθεσμα.

■ Πώς επηρεάζει την ευρωζώνη η απόφαση του Eurogroup για τη διάσωση της Κύπρου;

Πιστεύω ότι μειώθηκε η αξιοπιστία της ευρωζώνης στη διαχείριση κρίσεων. Υπάρχουν τυποποιημένοι κανόνες για τον τρόπο διαχείρισης των τραπεζικών κρίσεων. Ο πρώτος κανόνας είναι ότι αρχικά πρέπει να υποστούν απώλειες οι μεγάλοι μέτοχοι τραπεζών, μετά τα ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης και μόνο στο τέλος θα πρέπει να υποστούν απώλειες οι καταθέτες.

Και το σχέδιο για την Κύπρο προβλέπει ότι οι μικροκαταθέτες είναι μεταξύ των πρώτων που θα έχουν απώλειες και η εγγύηση των καταθέσεων καταστρατηγείται επιβάλλοντας φόρο σε αυτές. Είναι αυθαίρετο. Συνειπώς, θα υπάρξουν επιπτώσεις: η απώλεια της αξιοπιστίας.

Η απόφαση για την Κύπρο ήταν καταστροφική, κυρίως γιατί παραβίασε τους καθιερωμένους κανόνες διαχείρισης των τραπεζικών κρίσεων. Αποτελεί καταστροφή, γιατί κλονίζει την αξιοπιστία και αυξάνει την αβεβαιότητα αναφορικά με τον μελλοντικό χειρισμό προγραμμάτων διάσωσης και αναδιάρθρωσεων. Είναι ένα ηλίθιο πείραμα και ήταν ξεκάθαρο ότι θα προκαλούσε αντιδράσεις.

■ Οι Βρυξέλλες και το Βερολίνο επιμένουν ότι η Κύπρος είναι μια «ειδική περίπτωση». Ωστόσο, οι καταθέτες σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες ανησυχούν. Είναι πιθανόν να δούμε «κούρεμα» καταθέσεων και σε άλλες χώρες;

Νομίζω ότι δεν μπορούμε να το αποκλείσουμε, γιατί η Κύπρος έδειξε ότι είναι πολύ δύσκολο να προβλέψουμε πώς θα αντιδράσουν οι κυβερνήσεις στην κρίση. Από την άλλη πλευρά, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορεί να διδαχθούν από την περίπτωση της Κύπρου και αξιολογήσουμε να μάθουν ότι πρέπει να τηρούν τους κανόνες στη διαδικασία αναδιάρθρωσης των τραπεζών. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να υπάρξει «κούρεμα» στις μικρές καταθέσεις μόνο αφού όλο το υπόλοιπο κεφάλαιο έχει χαθεί. Θα μπορούσε κανείς να ελπίζει ότι αυτό δεν θα συμβεί ξανά, δεδομένου όμως ότι επρόκειτο

για αυθαίρετη απόφαση και ότι βασικοί κανόνες «έσπασαν» χωρίς πειστικές αιτιολογίες, ποτέ δεν ξέρεις πώς οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα αντιδράσουν την επόμενη φορά.

■ Πώς πιστεύετε ότι θα εξελιχθεί η κρίση στην Κύπρο; Θεωρείτε ότι μια χρεωκοπία αποτελεί συστημική απειλή για την ευρωζώνη;

Δεν πιστεύω ότι θα υπάρξει άτακτη χρεωκοπία. Νομίζω ότι θα γίνει επαναδιαπραγμάτευση του πακέτου και ελπίζω ότι μετά την επαναδιαπραγμάτευση το αποτέλεσμα θα είναι πιο κοντά στους καθιερωμένους κανόνες. Η Κύπρος πρέπει να αντλήσει 5,8 δισ. ευρώ και αυτή η απόφαση δεν θα αλλάξει. Αυτό που θα αλλάξει είναι η κατανομή των απωλειών.

Στο δεύτερο ερώτημά σας, είναι πολύ δύσκολο να κρίνουμε εάν υπάρχει συστημική απειλή για την ευρωζώνη. Η ευρωζώνη μπορεί σίγουρα να επιβιώσει από μια χρεωκοπία της Κύπρου, γιατί η χώρα είναι σχετικά μικρή. Όμως, το σημαντικό είναι κακό και οι συνέπειες για τον κυ-

πριακό λαό εξαιρετικά άσχημες. Η Ευρώπη και η κυπριακή κυβέρνηση έχουν την υποχρέωση να το εμποδίσουν αυτό. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι μεγαλύτεροι χαμένοι θα είναι οι Κύπριοι.

Και, φυσικά, τα πράγματα θα γίνουν πολύ χειρότερα για εκείνους εάν η χώρα φύγει από την ευρωζώνη.

■ Εάν η Κύπρος φύγει από την ευρωζώνη, πιστεύετε ότι θα ακολουθήσουν και άλλες χώρες;

Οχι απαραίτητα. Το εάν άλλες χώρες ακολουθήσουν εξαρτάται πραγματικά από το τι θα αποφασίσουν τα κοινοβούλια τους. Μπορεί να καταλήξουν ότι πρέπει να συμμορφωθούν με το πρόγραμμα που επιβάλλεται από την ευρωζώνη, παρότι δεν είναι ό,τι καλύτερο. Εγώ θα περίμενα οι άλλες χώρες να το σκεφτούν πολύ

προσεκτικά και να επιλέξουν να δώσουν έμφαση στην εξεύρεση μιας κοινής λύσης με την υπόλοιπη ευρωζώνη.

■ Οι Ευρωπαίοι ηγέτες, και ιδίως η Αγκελα Μέρκελ, ακολουθούν σκληρή γραμμή στην κρίση χρέους της ευρωζώνης. Για παράδειγμα, στην Ελλάδα από το 2010 επιβάλλονται συνεχώς μέτρα λιτότητας, οδηγώντας στην εκτίναξη της ανεργίας και της ύφεσης. Πιστεύετε ότι έχουν γίνει λάθη στη συνταγή που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες;

Νομίζω ότι έχουν γίνει λάθη, η λιτότητα όμως δεν ήταν λάθος. Το λάθος και το μεγαλύτερο πρόβλημα ήταν ότι η αναδιάρθρωση χρέους στην Ελλάδα ήρθε καθυστερημένα. Θα έπρεπε να είχε γίνει νωρίτερα - και αυτό θα βοηθούσε τη χώρα. Η λιτότητα είναι αναπόφευκτη, όμως η ύφεση δεν προκλήθηκε μόνο από τη λιτότητα.

Δεν είναι μόνο η κρίση στα δημόσια οικονομικά, είναι και η κρίση των τραπεζών, καθώς και η έλλειψη ανταγωνιστικότητας. Οι προσαρμογές για την ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας είναι επώδυνες, αλλά δεν μπορούν να αποφευχθούν. Γι' αυτό τον λόγο η εγκατάλειψη της λιτότητας δεν θα επιλύσει την κρίση.

■ Πολλοί στην Ελλάδα θεωρούν ότι μετά το μεγάλο «όχι» της Κύπρου υπάρχει περιθώριο για αναδιαπραγμάτευση των σκληρών όρων των ελληνικών μνημονίων. Συμφωνείτε;

Οχι, διαφωνώ. Το αντίθετο ισχύει. Πιστεύω ότι αυτή είναι πιθανότητα η χειρότερη στιγμή για να προσπαθήσετε να διαπραγματευτείτε. Διότι εάν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις χαλαρώσουν τους όρους για

την Ελλάδα, τώρα, στην παρούσα κατάσταση, αυτό θα μοιάζει με μια ήττα για αυτούς. Πρώτα πητήθηκαν στην περίπτωση της Κύπρου, εάν χαλαρώσουν τους όρους για τη χώρα. Εάν χαλαρώσουν τους όρους και για την Ελλάδα, αυτό θα αποτελέσει τη δεύτερη ήττα τους. Δεν θα το κάνουν, γιατί θα θεωρηθούν ως «μεγάλοι χαμένοι» στις χώρες τους.

Νομίζω, λοιπόν, ότι μεσοπρόθεσμα υπάρχει περιθώριο για χαλάρωση των όρων για την Ελλάδα εάν η ελληνική κυβέρνηση πείσει την τρόικα και την υπόλοιπη ευρωζώνη ότι εφαρμόζει το πρόγραμμα, ότι πραγματικά προσπαθεί και κάνει ό,τι μπορεί για να αντιμετωπίσει την κρίση. Θα μπορούσε να συμβεί εάν οι κυβερνήσεις των υπόλοιπων χωρών πουν τότε στους πολίτες τους ότι «η Ελλάδα έχει κάνει μια τεράστια προσπάθεια, αλλά θα πρέπει να τη βοηθήσουμε γιατί δεν μπορεί να τα καταφέρει μόνη της». Αυτό μπορούν να το «πουλήσουν» στους ψηφοφόρους και στους φορολογούμενους. Εάν το μήνυμα είναι ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν εφαρμόζει τις μεταρρυθμίσεις, τότε θα είναι πολύ πιο δύσκολο να γίνουν περαιτέρω παραχωρήσεις.

ΧΡΕΩΚΟΠΙΑ

«Δεν πιστεύω ότι θα υπάρξει άτακτη χρεωκοπία. Νομίζω ότι θα γίνει επαναδιαπραγμάτευση του πακέτου»

ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΡΕΟΣ

Πότε θα γίνει βιώσιμο

■ Πιστεύετε ότι μετά τις αποφάσεις του Eurogroup στα τέλη του 2012 το ελληνικό χρέος είναι βιώσιμο;

Το χρέος σίγουρα δεν είναι βιώσιμο. Μπορεί ενδεχομένως να γίνει βιώσιμο όταν τα επιτόκια μειωθούν περισσότερο, γίνουν σχεδόν μηδενικά. Γι' αυτό πιστεύω ότι κάποια στιγμή στο μέλλον θα χρειαστεί περαιτέρω αναδιάρθρωση. Η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να αποδείξει ότι οι μεταρρυθμίσεις εφαρμόζονται, για να ικανοποιήσει την τρόικα. Τότε, μπορεί να δοθεί μεγαλύτερη ελάφρυνση του χρέους.